

**ΟΜΙΛΙΑ ΤΟΥ ΕΠΙΤΡΟΠΟΥ κ. ΔΗΜΗΤΡΗ ΑΒΡΑΜΟΠΟΥΛΟΥ ΚΑΤΑ ΤΗΝ
ΕΚΔΗΛΩΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ «ΗΜΕΡΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ»
ΣΤΟ «ΚΕΝΤΡΟ ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ ΙΔΡΥΜΑ ΣΤΑΥΡΟΣ ΝΙΑΡΧΟΣ»**

Αθήνα, 9.5.2017

Κύριε Πρόεδρε της Ελληνικής Δημοκρατίας,
Κύριοι Υπουργοί,
Κύριοι Πρέσβεις,
Κυρίες και Κύριοι,

Η χρονιά αυτή αποτελεί ένα έτος ορόσημο, καθώς συμπληρώθηκαν εξήντα χρόνια από την υπογραφή της Συνθήκης της Ρώμης και σαράντα χρόνια από την ημέρα που η Αντιπροσωπεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής στην Ελλάδα, άρχισε να λειτουργεί.

Καθώς η μέρα έχει επετειακό χαρακτήρα, συνιστά και μια στιγμή, όπου καλούμεθα να αναλογιστούμε όσα έχουν επιτευχθεί όλα αυτά τα χρόνια, καθώς και τις ευθύνες που μας αναλογούν ενόψει όσων πρέπει να γίνουν στο μέλλον.

Συμπληρώθηκαν εξήντα χρόνια ειρήνης, σταθερότητας και ευημερίας στην Ευρώπη.

Μια σύντομη αναδρομή στην πρόσφατη ιστορία θα μας θυμίσει τις τραγωδίες δύο παγκόσμιων πολέμων, την ήπειρό μας διαιρεμένη, θα μας θυμίσει περισσότερους από 70 εκατομμύρια νεκρούς, καθώς και ένα τοπίο ανθρώπινης και φυσικής καταστροφής.

Πριν από λίγο καιρό επισκέφτηκα το Άουσβιτς. Τόπο ανείπωτων θηριωδιών κατά του ανθρώπινου γένους.

Τόπο υψηλών συμβολισμών και μεγάλων ευθυνών.

Ένα ισχυρό μάθημα ιστορίας που μας θυμίζει, μας διδάσκει και μας θέτει προ των ευθυνών μας να μην επιστρέψουμε σε αυτήν την σκοτεινή εποχή.

Και ήταν ακριβώς τότε, εξήντα χρόνια πριν, όταν ηγέτες με όραμα και αποφασιστικότητα προχώρησαν στην δημιουργία της ενωμένης Ευρώπης. Πήραν αυτήν την απόφαση στο όνομα των λαών τους, αφήνοντας πίσω τις δραματικές τους εμπειρίες και αντιπαλότητες αιώνων.

Ενωμένη Ευρώπη σήμαινε έναν ευρύτερο γεωπολιτικό χώρο, στον οποίο, με το πέρασμα του χρόνου, θα κυριαρχούσε η ειρήνη, η συνεργασία, η σταθερότητα, η ασφάλεια, το κράτος δικαίου, τα ανθρώπινα δικαιώματα. Και αυτό επιτεύχθη.

Αυτήν την κληρονομιά, μας την παρέδωσαν οι προηγούμενες γενιές με την εντολή να μην επιτρέψουμε σε κανέναν και σε τίποτε να την υπονομεύσει.

Οι άνθρωποι όμως από τη φύση τους, όπως η ιστορία έχει αποδείξει, ξεχνούν. Κάποιοι πιστεύουν, ότι όλες αυτές οι κατακτήσεις είναι δεδομένες.

Ωστόσο, είναι ηθική και πολιτική υποχρέωσή μας αυτό το ευρωπαϊκό όραμα όχι μόνο να το κρατήσουμε ζωντανό αλλά και να το ενισχύσουμε ακόμη περισσότερο, ολοκληρώνοντας το ευρωπαϊκό οικοδόμημα πολιτικά, θεσμικά και κοινωνικά.

Στις μέρες μας το ευρωπαϊκό εγχείρημα αμφισβητείται. Ευτυχώς όχι από τους πολλούς.

Το ευρωπαϊκό όραμα σταδιακά φθίνει.

Όχι από μόνο του.

Σκοτεινές δυνάμεις το αμφισβητούν και το υπονομεύουν με πρώτες εκείνες του λαϊκισμού και του εθνικισμού.

Οι φωνές του ευρωσκεπτικισμού συγκλίνουν με τις δυνάμεις αυτές μπροστά στον κοινό τους σκοπό να αποδυναμώσουν την έννοια και το περιεχόμενο της Ευρώπης.

Βασικές αρχές, πάνω στις οποίες στηρίζεται το ευρωπαϊκό οικοδόμημα, όπως η αλληλεγγύη και η υπευθυνότητα, παραγνωρίζονται.

Και οι αρχές αυτές δεν είναι μόνο ηθικές. Είναι νομικά δεσμευτικές για όλα τα κράτη-μέλη που έχουν συνυπογράψει και αποδεχθεί τα ιδρυτικά κείμενα της Ένωσης, όπου και διατυπώνονται με σαφήνεια.

Βλέπουμε με ανησυχία κάποιες κυβερνήσεις αλλά και κόμματα να απευθύνονται στο εσωτερικό των χωρών τους, εκτρέφοντας συνειδητά στην εκλογική τους πελατεία τον ευρωσκεπτικισμό, με έναν ρηκό, εύκολο αλλά και ευχάριστο λαϊκίστικο λόγο.

Στάσεις, πολιτικής και ιστορικής ανευθυνότητας, που οδηγούν τις χώρες τους σε επικίνδυνες ατραπούς.

Η σημερινή ηγεσία της Ευρώπης, καλείται όχι απλά να αντιδράσει αλλά και να αναλάβει τη μεγάλη ευθύνη να κρατήσει ζωντανό το ευρωπαϊκό όραμα, να ενισχύσει τις αρχές και τις αξίες της Ευρώπης, και να κινηθεί προς τα εμπρός, στην κατεύθυνση και το δρόμο που έδειξαν οι προηγούμενες ενορατικές ηγεσίες της, εξήντα χρόνια πριν.

Ο δρόμος προς τα εμπρός είναι αυτός που ορίζεται καταρχήν από τη σθεναρή αντίσταση στα κινήματα του λαϊκισμού και του εθνικισμού, και κυρίως, από την ολοκλήρωση του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.

Γιατί η Ευρώπη δεν έχει ακόμα ολοκληρωθεί.

Και αυτό εξηγεί κάποιες από τις αδυναμίες που ακόμα έχει. Γιατί πράγματι έχει.

Η Ευρώπη υπολείπεται σε ολοκληρωμένες πολιτικές στην οικονομία, στις εξωτερικές σχέσεις, στην άμυνα, στην εσωτερική της ασφάλεια και στην κοινωνία.

Δεν αρκούν τα κοινά προγράμματα. Απαιτείται κοινή, στρατηγική και δράσεις.

Στον τομέα της οικονομίας βιαστήκαμε να υιοθετήσουμε κοινό νόμισμα, χωρίς πρωτύτερα να έχουμε υιοθετήσει κοινή οικονομική πολιτική.

Στην εξωτερική πολιτική η Ευρώπη δεν διαδραματίζει το ρόλο μιας πραγματικά παγκόσμιας δύναμης.

Στον τομέα της άμυνας εμποδίστηκε από τα πρώτα κιάλας βήματά της να χειραφετηθεί αμυντικά, προκειμένου να δημιουργήσει τις αντίστοιχες δομές, να ενισχύσει την αμυντική της βιομηχανία και να υιοθετήσει ένα ενιαίο αμυντικό δόγμα.

Τέλος στο πεδίο της εσωτερικής ασφάλειας και παρά τις πρωτοβουλίες που έχουν αναληφθεί, πρέπει να γίνουν ακόμα πολλά. Κυρίως όμως να εμποδίσουμε και να καλλιεργήσουμε την αναγκαία εμπιστοσύνη μεταξύ μας, προϋπόθεση για να εδραιωθεί η Ένωση Ασφάλειας στην Ευρώπη. Κάτι, που δεν έχουμε ακόμα καταφέρει.

Γιατί απλά, και αυτό ισχύει για όλες τις χώρες, το βαθύ κράτος εξακολουθεί να αντιστέκεται. Συνεχίζει να αντιμετωπίζει την εσωτερική ασφάλεια ως ένα αμιγώς εθνικό ζήτημα, ενώ όλες οι απειλές που αντιμετωπίζουμε πλέον είναι διασυνοριακές, διεθνείς και παγκόσμιες.

Οι πρόσφατες εμπειρίες μας αποδεικνύουν ότι η τρομοκρατία δεν γνωρίζει σύνορα. Όλοι, όμως, αναγνωρίζουν, ότι η ασφάλεια των πολιτών μας και ασφάλεια των κοινωνιών μας αποτελούν, πάνω από όλα, κοινή πρόκληση και ευθύνη.

Ωστόσο, δεν πρέπει να ξεχνάμε τί έχει επιτευχθεί τα τελευταία χρόνια στους τομείς της ασφάλειας και της μετανάστευσης. Ζητήματα για τα οποία, όπως γνωρίζετε, έχω την πολιτική ευθύνη εξ ονόματος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Από την πρώτη στιγμή, εντείναμε τις προσπάθειές μας και καταφέραμε, σε χρόνο ρεκόρ, να υιοθετήσουμε την Ευρωπαϊκή Ατζέντα για τη Μετανάστευση και την Ευρωπαϊκή Ατζέντα για την Ασφάλεια.

Αναγνωρίζοντας τα κενά στην προστασία των ευρωπαϊκών εξωτερικών συνόρων, δημιουργήσαμε την Ευρωπαϊκή Συνοριοακτοφυλακή, που πλέον βρίσκεται σε πλήρη επιχειρησιακή ετοιμότητα.

Θέσαμε επίσης σε εφαρμογή δράσεις για την αποτελεσματικότερη διαχείριση των εξωτερικών μας συνόρων.

Διασφαλίσαμε μια πιο αποτελεσματική πολιτική εσωτερικής ασφάλειας, με συγκεκριμένες δράσεις για την πρόληψη και την καταπολέμηση της τρομοκρατίας, ενώ σε ό,τι αφορά το μεταναστευτικό δεν αντιμετωπίσαμε μόνο τις άμεσες ανάγκες αλλά προτείναμε και μια μακροπρόθεσμη στρατηγική. Για να έχει επιτυχία αυτή η στρατηγική είναι απαραίτητη η εφαρμογή της. Σε αυτόν ακριβώς τον τομέα πάσχουμε.

Πολλές κυβερνήσεις της ΕΕ διστάζουν ακόμα να ανταποκριθούν στις ευθύνες τους. Όλα όμως τα κράτη-μέλη πρέπει να τηρήσουν τις υποχρεώσεις τους, και μάλιστα εγκαίρως. Είναι πολιτική μας ευθύνη η διασφάλιση της συνοχής, της ενότητας, στους κόλπους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Κυρίες και κύριοι,

Όλα αυτά στα οποία σήμερα αναφερόμαστε γίνονται κάτω από την σκιά του Brexit αλλά και το φως της προχθεσινής εκλογικής νίκης του Εμμανουέλ Μακρόν.

Είναι αλήθεια, ότι για πρώτη φορά στη σύγχρονη ιστορία της, η Ευρώπη, μετά το Brexit γίνεται λίγο μικρότερη. Αλλά σίγουρα όχι πιο αδύναμη. Όλα δείχνουν ότι μέσα από αυτήν την εμπειρία βγαίνει πιο ισχυρή.

Από την άλλη μεριά, η Γαλλία προχτές έστειλε ένα ισχυρό μήνυμα νίκης της δημοκρατίας και της Ευρώπης. Οι πολίτες της μεγάλης αυτής ευρωπαϊκής χώρας επιλέγουν και στηρίζουν το ευρωπαϊκό τους μέλλον, καλώντας τους ευρωπαίους συμπολίτες τους να εργαστούν για μια καλύτερη, ισχυρότερη και πιο δίκαιη Ευρώπη.

Η κοινή μας ευρωπαϊκή πορεία πρέπει να συμβαδίζει με τις βασικές αρχές που κατοχυρώνονται από τις Συνθήκες, όπως και με τις κοινές μας αξίες αλλά και το καθήκον μας για αλληλεγγύη προς τους ανθρώπους αλλά και αλληλεγγύη ανάμεσα στα κράτη-μέλη.

Και το καθήκον μας για αλληλεγγύη δεν ισχύει μόνο για τη μετανάστευση και την ασφάλεια, αλλά και για όλο το φάσμα των πολιτικών μας. Από την εργασία και την οικονομία έως τις φυσικές καταστροφές.

Επίσης, η Ευρώπη μπορεί να υπάρχει μονάχα ως Ευρώπη της Κοινωνίας των Πολιτών της.

Χρειάζεται μία κοινωνική Ευρώπη. Μια Ευρώπη, που θα στηρίζει τους πολίτες στην καθημερινότητά τους και θα τους εμπνέει αίσθημα ασφαλείας.

Για να επιτευχθεί αυτό απαιτούνται μεταρρυθμίσεις, σε συνδυασμό με αποκατάσταση ηθικών αξιών. Γιατί την τελευταία δεκαετία επήλθε εφησυχασμός και στασιμότητα, με αποτέλεσμα να αποδυναμωθούν οι δεσμοί ανάμεσα στους πολίτες και την Ευρώπη.

Μια Ευρώπη πιο κοντά στον πολίτη σημαίνει περισσότερη λογοδοσία, διαφάνεια, κοινωνική ευαισθησία.

Αυτό το μοναδικό στην ιστορία του ανθρώπινου γένους, σπουδαίο επίτευγμα απαιτεί συγχρόνως και μία πιο ισχυρή, τεκμηριωμένη, ειλικρινή επικοινωνιακά, παρουσίαση και εξήγηση.

Να υπενθυμίσουμε ότι τα δικαιώματα που έχουν θεσπισθεί για τους εργαζόμενους, για τους φοιτητές, και για άλλες κοινωνικές ομάδες, είναι η ειδοποιός διαφορά ανάμεσα στην Ευρώπη και άλλες περιοχές ή και μεγάλες χώρες του κόσμου.

Η Ευρώπη όμως δεν είναι σημαντική μόνο στο εσωτερικό της για τα κράτη-μέλη και τους πολίτες. Η Ευρώπη είναι πολύ σημαντική και για τους γείτονές της αλλά και για άλλους βασικούς εταίρους σε παγκόσμια κλίμακα.

Δεν είμαστε ένα νησί, ούτε μια απομονωμένη περιοχή στον χάρτη.

Να θυμίσουμε ότι και σήμερα υπάρχουν χώρες που έχουν αναγάγει σε εθνική τους στρατηγική το όραμα και την προσδοκία των λαών τους να ενταχθούν στην ευρωπαϊκή οικογένεια. Γιατί γνωρίζουν ότι αυτό θα τους διασφαλίσει ένα καλύτερο και ασφαλέστερο αύριο.

Η προσδοκία τους αυτή θυμίζει και σε εμάς διαρκώς, πόσο σημαντικό είναι να συμμετέχεις σε μια ένωση ειρήνης, σταθερότητας, αλληλεγγύης και ευημερίας.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι μόνο διαδικασίες και κανονισμοί, όπως κάποιοι υποστηρίζουν.

Δεν είναι μια αφηρημένη έννοια.

Δεν είναι το κράτος των Βρυξελλών.

Όλοι εμείς είμαστε η Ευρώπη. Οι κυβερνήσεις, τα ευρωπαϊκά όργανα, τα πολιτικά συστήματα, τα κόμματα, η Αυτοδιοίκηση, οι πολίτες, η επιχειρηματική κοινότητα, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, η Κοινωνία των Πολιτών.

Είναι μια Ένωση που η συνοχή της συνιστά εγγύηση ελευθερίας, αξιοπρέπειας, και δημοκρατίας.

Και αυτή τη συνοχή της Ευρώπης προτάσσουμε ως μία εκ των βασικών προτεραιοτήτων.

Κυρίες και κύριοι,

Η σημερινή μας εκδήλωση γίνεται στην Αθήνα, στη νοτιοανατολική γωνιά της Ευρώπης και στο νοτιότερο άκρο της βαλκανικής χερσονήσου.

Και στο σημείο αυτό, δεν κρύβω την ανησυχία μου για τα όσα συμβαίνουν στην ευρύτερη γειτονιά των Βαλκανίων, όπου η παρατηρούμενη έξαρση λαϊκισμού και εθνικισμού και σε αντίθεση με την προσδοκία των λαών αυτών να ενταχθούν στην ευρωπαϊκή οικογένεια, οδηγούν σε «επαναβαλκανοποίηση» με ιστορικούς και όχι μόνο με γεωγραφικούς όρους της ευαίσθητης αυτής γωνιάς της ευρωπαϊκής ηπείρου.

Ο φόβος για επιστροφή των φαντασμάτων του παρελθόντος είναι ορατός.

Και αυτό οφείλουν να το αντιληφθούν οι πολιτικές ηγεσίες της περιοχής και να αναλογισθούν τις μεγάλες ευθύνες που έχουν απέναντι στους λαούς τους.

Κύριε Πρόεδρε,
Κυρίες και κύριοι,

Η είσοδος της Ελλάδας στην Ευρωπαϊκή Ένωση, που φέρει τη σφραγίδα μιας μεγάλης ηγετικής προσωπικότητας στη σύγχρονη Ελλάδα, του Κωνσταντίνου Καραμανλή, σηματοδότησε βαθιές και σημαντικές αλλαγές για τη χώρα μας τα τελευταία τριάντα πέντε χρόνια.

Ας θυμηθούμε την κατάσταση στην Ελλάδα, πριν γίνουμε το 10ο Κράτος Μέλος της ευρωπαϊκής οικογένειας και τα σπουδαία επιτεύγματα που πετύχαμε. Για παράδειγμα, μέσω των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών Ταμείων και της χρηματοδότησης μεγάλων αναπτυξιακών έργων υποδομής.

Η Ελλάδα του πρόσφατου χθες δεν έχει καμία σχέση με την Ελλάδα του σήμερα.

Μόνο που οι δικές μας ευθύνες για τη δημιουργία μιας σύγχρονης ευρωπαϊκής πολιτείας, ευθύνες που μοιραζόμαστε όλοι το ίδιο, από την πολιτική ηγεσία μέχρι τον τελευταίο πολίτη, ήσαν και παραμένουν μεγάλες και σε έναν βαθμό εξηγούν, γιατί η κατεξοχήν αυτή ευρωπαϊκή χώρα, θεμέλιο ιστορικό και πολιτισμικό της Ευρώπης, βρίσκεται σε κρίση.

Ωστόσο, ο δρόμος προς την έξοδο δεν μπορεί παρά να είναι μόνον ο δρόμος της Ευρώπης, που αυτή και μόνον μπορεί να εγγυηθεί ένα καλύτερο μέλλον για την πατρίδα μας.

Μέλλον σιγουριάς, ασφάλειας και προόδου.

Και είναι ακριβώς αυτό το μέλλον που οραματίζονται και το οποίο προσδοκούν οι νεώτερες γενεές.

Η Ελλάδα καλείται να κάνει καλύτερη χρήση των προνομίων της, ως μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και να κάνει σωστή χρήση της ιστορικής και γεωπολιτικής θέσης, των πολιτικών και πολιτισμικών δεσμών με την ευρωπαϊκή οικογένεια και τα γειτονικά έθνη, διαδραματίζοντας έναν υπεύθυνο ρόλο, ως σταθερός και σταθεροποιητικός γεωπολιτικός παράγοντας.

Αυτή τη σφαιρική προσέγγιση για τη σχέση και τη θέση της στην Ευρώπη καλείται η Ελλάδα να λάβει, συμβάλλοντας στη συνολική και συλλογική προσπάθεια για την ενίσχυση και ολοκλήρωση του ευρωπαϊκού εγχειρήματος.

Κυρίες και κύριοι,

Θα είναι λάθος να θεωρήσουμε ότι ό,τι επετεύχθη τα τελευταία εξήντα χρόνια, είναι κάτι δεδομένο.

Τα επιτεύγματα και οι κατακτήσεις θέλουν διαρκή υποστήριξη, προστασία και ενίσχυση. Ο δρόμος προς τα εμπρός είχε και θα έχει εμπόδια. Εξαρτάται από τη δύναμη της βούλησης, της αποφασιστικότητας, τη δύναμη των ιδεών και της πολιτικής μας, από τη δύναμη της ενορατικής ηγετικότητας και της ιστορικής ευθύνης των γενεών μας, να συνεχίσουμε το δρόμο που χάραξαν οι προηγούμενες γενεές.

Προϋπόθεση για αυτό, είναι και η ορθή μελέτη και ανάγνωση της ιστορίας, ώστε να μην της επιτρέψουμε να επαναληφθεί. Γιατί τελικά δεν είναι ότι η ιστορία επαναλαμβάνεται αλλά τελικά είναι οι άνθρωποι που την επαναλαμβάνουν, γιατί δεν την μελετούν και δεν αντλούν μαθήματα από αυτήν.

Και οι σημερινές γενεές θα κριθούν αυστηρά από τις επόμενες εάν αφεθούμε στο να διολισθήσουμε και πάλι προς το παρελθόν, στην εποχή της διαίρεσης, του εθνικιστικού ανταγωνισμού, των κλειστών συνόρων και των πολέμων.

Είναι και παραμένει η μεγάλη μας ευθύνη, όχι μόνο να κρατήσουμε την Ευρώπη όρθια αλλά και μέσα σε αυτήν να ζούμε και να συνυπάρχουμε με τους άλλους λαούς, σε πνεύμα αμοιβαίου σεβασμού και αλληλεγγύης, πορευόμενοι τον κοινό ευρωπαϊκό μας δρόμο.

Τον μόνο που μπορεί να συνεχίσει να μας οδηγεί στην εποχή, (το κατώφλι της οποίας έχουμε περάσει εδώ και εξήντα χρόνια), της ασφάλειας, της δημοκρατίας, της ειρήνης, της σταθερότητας και της ευημερίας.

Στο δρόμο μιας πιο συνεκτικής, δίκαιης και ισόρροπης ευρωπαϊκής κοινωνίας με όλους τους πολίτες της σε όλη την έκτασή της, να ασκούν ισότιμα και σε συνθήκες δικαιοσύνης το δικαίωμά τους στη ζωή.